

Cselekedj!
Légy Aktív
Be Active-Participate!

Önkéntes útmutató

...fény a homályban

Turulmadár
Ifjúsági Iroda
székesfehérvár

Bevezető vagy új kezdet, ki tudja?

fénygyűjtás a homályban...

Nehéz vállalkozásra adta magát a Turulmadár Ifjúsági Iroda csapata. Megpróbáljuk az önkéntességről a legfontosabb tudnivalókat összefoglalni nagyon röviden és ezt megismertetni mindenkivel és veled is aki most olvasod. Szeretnénk egy kis, pislákoló fényt gyűjtani a homályban azért, hogy te is jobban és tisztábban láthass.

Kiadványunkból megtudhatod, hogy hogyan lehetsz önkéntes, milyen törvény szabályozza az önkéntességet és ennek melyek a legfontosabb pontjai, milyen előnyöd származik az önkéntes tevékenységből és ezzel kapcsolatos apróságokat.

Röviden bemutatjuk az Európai Önkéntes Szolgálatot (EVS) is, amely minden fiatal számára nagy lehetőséget nyújt és mi ebben neked segíthetünk.

Légy te is önkéntes, tanulj, láss, fejlődj!

Barátsággal, a

Turulmadár Ifjúsági Iroda önkéntesei

„Mindig mondtam, hogy valakinek tennie kell valamit, aztán rájöttem, hogy ez a valaki én vagyok!”

**Turulmadár
Ifjúsági Iroda**
Sepsiszentgyörgy

Mi az önkéntesség?

Az első lépésben próbáljuk meghatározni azt, hogy valójában mit is nevezünk önkéntességnek, mit takar ez a fogalom? Nézzük először az általános megfogalmazást, majd az önkéntes törvényben (merthogy ilyen is van) megfogalmazott meghatározásokat. Először is lássuk, hogy mi az önkéntesség általánosan! Az önkéntesség olyan fizikai személyek (önkéntes) által végzett közérdekű tevékenység, amely nem munkáltatói jogviszony alatt folyik. Tehát olyan tevékenység, amelyet általában önszántadból végzel, és amely előmozdítja a közösséged jólétét. Romániában az önkéntességet az 195/2001. április 20-án kihirdetett törvény szabályozza, kiegészítve az 55. számú 2002. augusztus 22-én kihirdetett rendelettel.

Most lássuk, hogyan határozza meg az önkéntességi törvény:

- az önkéntesség olyan munkavégzés a köz javára egy jogi keret között, amelyet fizikai személyek végeznek, akiket önkénteseknek nevezünk, ez más, mint a munka vagy civil jogviszonyban lévő tevékenység, amelyért javadalmazás jár.
- a közérdekű munkavégzés olyan tevékenységi területeken folyhat, mint: segélynyújtási, szociális szolgáltatás, emberi jogi védelem, egészségügyi, kulturális, művészi -,oktató jellegű, tudományos, humanitárius, vallási, adománygyűjtés, sport, környezetvédelmi, szociális és közösségi területek.
- az önkéntesség kedvezményezettje állami vagy nonprofit jogi személy (civil szervezet), amely jelen törvény értelmében önkéntes megállapodást köt.
- Az önkéntes szerződés olyan ingyenes megállapodás egy fizikai személy (önkéntes) és jogi személy között, amelyben az önkéntesség kedvezményezettje, az első vállalja, hogy elvégzi a szolgáltatást a másik fél javára, anélkül hogy bármilyen anyagi előnye származna belőle

Mi inkább maradjunk az egyszerű megközelítés mellett, tehát: az önkéntesség olyan tevékenység a közösség javára, amelyet egy személy végez a saját akaratából egy adott jogi keret között és ezért nem fogad el semmiféle javadalmazást.

Miért az önkéntesség?

A mi szemszögünkéből azért önkéntesség mert: tanulhatunk, fejleszthetjük önmagunkat, új barátokat szerezhethetünk, új emberekkel ismerkedhetünk meg, segíthetünk másokon, jót cselekedhetünk közösségünknek. Megpróbálunk megválaszolni néhány kérdést, ami legtöbbször felmerül ezzel kapcsolatban.

Miért dolgoznék ingyen?

Egy társadalomban az önkéntes munka teljesen elfogadott tevékenység. Önzetlenül adni, anélkül, hogy elvárnánk cserébe valamit, nemes cselekedet és nagy alázatot kell gyakorolni hozzá. Ezt az alázatot megtanulni a legnehezebb. Az önkéntes munkának a gyümölcse legtöbbször csak idők múlva érik be. Nem várható el mindig, hogy más végezze el az adott feladatot. Saját közösségünk fejlődéséhez személyesen is hozzá kell járulnunk a saját munkánkkal. Ha végignézzük saját településeinken, rájövünk, hogy az önkéntesség már nagyon rég gyakorolt tevékenység. Őseink templomokat, iskolákat, középületeket emeltek önkéntes munka révén, azért, hogy fejlesszék településüket. Ma már az is elég, ha elültetünk egy fát, felszedjük az eldobált szemetet, átsegítünk egy idős nénit az úttesten stb. Egyszerű a képlet: ne mindig mástól várjunk el, hogy cselekedjen, ezt mi magunk is megtehetjük és hamarosan a gyümölcsét is élvezhetjük.

Mi a hasznom?

Az önkéntes tevékenységnek nagyon sok haszna van. Első és legfontosabb, hogy megismerheted önmagadat. Új kapcsolatokat és barátságokat alakíthatsz ki magadnak, fejlesztheted személyiségedet, megismerheted a közösségekben tevékenykedő személyeket, jobban és nyitottabban kommunikálhatsz embertársaiddal. Képzéseken vehetsz részt, nyelveket tanulhatsz és más országbeli fiatalokat ismerhetsz meg. Egyszerűen más szemmel fogod látni a világot magad körül, és talán a legfontosabb, hogy kipróbálhatod saját magadat különböző ismeretlen területeken. A második legfontosabb szempont, az elsajátított tapasztalat, ami nagyban hozzájárul a majdani munkahelyi elhelyezkedésben. Az önkéntes munkavégzésből származó tudás előnyöket biztosít az elhelyezkedésben, hiszen minden munkáltató látja, hogy van tapasztalatod. Ez már olyan előny, amivel nem mindenki bír.

Miért én?

Erre egyszerű a válasz, miért várnál mindig valakire, ha magad is cselekedhetsz, lehet sokkal hatékonyabban és jobban, mint mások. Ezt civil kurázsinak hívjuk. Képes leszel beleszólni a közösségek életébe és alakíthatod azt. Önkéntes tevékenység révén kiegészíted a látókörödöt, jót cselekedhetsz embertársaiddal, szépítheted környezetet, barátokra tehetsz szert, fejlesztheted önmagad. Egy jól működő társadalomban, minden személy önkéntesen hozzájárul a helyi közösség fejlesztéséhez, környezete szépítéséhez és építéséhez.

Ki lehet önkéntes?

Gyakorlatilag bárki, aki hajlandóságot érez magában. Önkéntes lehet bárki, aki a közösség javára különböző tevékenységeket végez, nemtől, bőrszíntől, etnikai hovatartozástól, szexuális beállítottságtól, kortól és politikai meggyőződéstől függetlenül. Önkéntes szerződést csak a 18 évet betöltött személyek köthetnek. A 18 év alatti személyeknek az önkéntes munkavégzéshez minden esetben szükség van a szülői beleegyezésre.

Hogyan lehetek önkéntes?

Önkéntes lehetsz akár egyedül is, de ez nem nagyon ajánlott, hiszen itt is érvényes a híres szólás: egy fecske nem csinál tavaszt! Ezért sokkal előnyösebb, ha csatlakozol egy civil szervezethez, ahol társakra lelhetsz, akik ugyanazokkal a célokkal rendelkeznek és így együtt érhetitek el ezeket. A civil szervezet hatalmas előnye a csoport, hiszen csoportosan sokkal több mindent elérhetsz, ráadásul, ha valamihez nem értesz, akkor is mindig megtalálhatod azt az embert, aki segíthet neked. Egy civil szervezet nem más mint egy nagyobb család, amelynek meg vannak a hibái meg a gondjai, de az ember mégiscsak magának érzi, hiszen tudja: odatartozik.

Az első és legfontosabb, hogy a megfelelő civil szervezetet válaszd magadnak (na igen, ezt megválaszthatod). A legfontosabb, hogy közösek legyenek a céljaid, hiszen ha az a célod, hogy új ifjúsági teret hozz létre akkor nem biztos, hogy a legjobb ötlet a 22-es öregek klubjához csatlakozni. Ezen kívül fontos, hogy olyan emberekkel dolgozz együtt, akikkel ez sikeres és működőképes. Elég kellemetlen mikor nem lehet az egyről a kettőre jutni. Persze erre is vannak kivételek, de hát a kivétel erősíti a szabályt.

Egyes szervezeteknél egyszerű a belépés, míg másoknál kicsit komplikáltabb. Van, ahol elnézel a szervezet egy-két gyűlésére, megismered őket, majd jelzed belépési szándékodat, amit egy korsó sörrrel, meg egy baráti beszélgetéssel pecsételték meg. A kicsit komolyabb eset az, amikor próba időt kell letöltsél. Jelentkezel, majd egy hónapig például nem számítasz tagnak, de rendelkezni bizonyos jogokkal a szervezeten belül, majd az időszak eltelte után hivatalos taggá nyilvánítanak.

Sok szervezetnél létezik önkéntes szerződés is, amelytől nem kell megijedni, mert nem más mint egy hivatalos okmány, amellyel jelzed, hogy ismered a szervezet által biztosított jogokat illetve kötelezettségeket. (Ezeket lásd az önkéntes törvényeknél). Miután mindezek a komoly procedúrákon túl vagy, elkezdheted saját önkéntes életed és jobbnál jobb tevékenységekkel mozdíthatod elő közösséged.

Milyen törvények és rendelkezések szabályozzák az önkéntes tevékenységet?

Mint már említettük, az önkéntességet az 195/2001. április 20-án kihirdetett törvény szabályozza, nézzük a legfontosabb kitételeit: az önkéntesség olyan fizikai személyek (önkéntes) által végzett közérdekű tevékenység, amely nem munkáltatói jogviszony alatt folyik. Ezek a tevékenységek lehetnek: segélynyújtási, szociális szolgáltatási, ember jogi védelem, egészségügyi, kulturális, művészi -, oktató jellegű, tudományos, humanitárius, vallási, filantróp, sport, környezetvédelmi, szociális és közösségi. A fogadó szervezet az a non-profit jogi személyiség, amely megköti az önkéntes szerződést. Az önkéntes szerződés, az a szabad egyezmény, amely az önkéntes és a fogadó szervezet között kötődik meg és az első személy vállalja, hogy közérdekű tevékenységeket fog végrehajtani anyagi javak szerzése nélkül. (1. fejezet, 2. cikkely)

Az önkéntesség a következő alapokon nyugszik:

- az önkéntesség szabad akaratból történik
- aktív közösségi életben való részvétel
- az önkéntes nem érdekelt anyagi juttatásokban
- az önkéntesek toborzása diszkrimináció mentes, nincs jelen hátrányos megkülönböztetés a toborzás során. (I. fejezet, 3. cikkely)

Az önkéntes szerződés nem helyettesítheti a munkaszerződést. Külföldi önkénteseknek garantált a tartózkodási engedély az önkéntesség idejére. (I. fejezet, 5. cikkely)

A befogadó szervezetnek kötelező módon nyilvántartásba kell vennie az önkénteseket, az önkéntesség időtartamát, valamint a tevékenységek típusát. Az önkéntességi szerződés két példányban köttetődik meg, amelyből az egyiket a jogi személyiség kell hogy megőrizze. (II. fejezet, 6. cikkely)

Az önkéntességi szerződésnek tartalmaznia kell az önkéntesek jogait:

- az önkéntesek tevékenységeiket képességeikhez mérten teljesíthetik,
- a fogadó szervezetnek be kell tartania a kötelező munkavédelmi szabályokat,
- a fogadó szervezetnek biztosítania kell a veszélyek, balesetek és betegségek elkerülését, ellenkező esetben, ha az önkéntes ilyen nemű kárt szenved saját hibáján kívül, a kárt teljes egészében a szervezetnek kell megtérítenie. az önkéntes írásban lemondhat ezen jogáról.
- a szervezet az önkéntesség lejártá után köteles egy igazolvány kibocsátani, amely tartalmazza az önkéntes által végzett tevékenységek elismerését, a szerzett tapasztalatot illetve az elsajátított képességeket.
- a megegyezés értelmében, az önkéntes tevékenységei közben felgyülemlett kiadásokat visszatérítheti a szervezet a szerződésben fogalmazottak alapján. az önkéntes lemondhat erről a jogáról. (II. fejezet, 7. cikkely)

A szerződésnek tartalmaznia kell legalább a következő kötelezettségeket:

- Az önkéntes köteles teljesíteni a kiszabott feladatokat,
- Az önkéntes titokban kell tartsa a rábízott információkat, köteles részt venni különböző -a fogadó szervezet által ajánlott- képzéseken, amely elősegíti a tevékenységek hatékonyabb megvalósítását,
- Az önkéntes felelős a morális illetve anyagi károkért, amelyeket a szervezetnek saját hibáiból okoz tevékenysége végzése közben. (II. fejezet, 8. cikkely)

Ha a tevékenységek teljesítése közben olyan akadály adódik, amely meghiúsítja az önkéntes tevékenységét, ez esetben a szerződést újra kell tárgyalni, ha pedig ellehetetleníti, akkor a szerződés felbontható. (II. fejezet, 12. cikkely)

Az önkéntes szerződés újratárgyalása abban az esetben történhet meg, ha a felek egyike írásban kéri ezt. (II. fejezet, 13. cikkely)

A szerződés felmondása, bármely oldal által írásban történik az indokok felmutatásával együtt. (II. fejezet, 14. cikkely)

Jogviták esetében -amelyek a szerződés felbontása, módosítása, végrehajtása során merülnek fel és ezeket a két fél nem tudja megoldani- a problémát bírósági úton is meg lehet oldani. (II. fejezet, 15. cikkely)

Cselekedj! Légy Aktív

Be Active-Participate!

Európai Önkéntes Szolgálat – EVS

Az Európai Önkéntes Szolgálat révén fiatalok önkéntes munkát végezhetnek egy másik országban, a költségeik teljes fedezése mellett. A program keretében fiatalok egyénileg vagy csoportosan vesznek részt non-profit, ellenszolgáltatás nélküli tevékenységekben. A projektek 2 héttől 12 hónapig tartanak. Az EVS lehetőséget nyújt a fiatal önkénteseknek, hogy fejlesszék képességeiket, kipróbálják magukat egy idegen környezetben, új kapcsolatokra tegyenek szert, idegen kultúrkörökbe nyerjenek betekintést, megismerkedjenek más európai népek szokásával és nem utolsósorban elsajátítsanak egy idegen nyelvet.

Az EVS célja: a kölcsönös szolidaritás fejlesztése, az aktív polgári részvétel előmozdítása valamint a kölcsönös megértés ösztönzése. (Fiatalok Lendületben Program Útmutatója)

Fontos tudnivalók!

A programba kizárólag 18 és 30 év közötti fiatalok jelentkezhetnek. Minden önkéntes egy alkalommal veheti igénybe az önkéntes szolgálatot. A következő országokban lehetséges önkéntes szolgálat az EVS keretein belül:

- az EU tagállamaiban
- az EU szomszédos országai (Fiatalok Lendületben Program Útmutatója RO – 75. oldal)
- az EU parter államai (Fiatalok Lendületben Program Útmutatója RO – 75. oldal)

A fogadó szervezet köteles biztosítani az önkéntes étkezését, szállását valamint zsebpénzét, amely értéke országonként változik (Magyarország 95 Euro, Hollandia 115 Euro, Nagy Britannia 150 Euro). Ezenkívül biztosítania kell nyelvtanulási, valamint képzési lehetőségeket. A szolgálat időtartama alatt az önkéntes nem vállalhat munkát!

Az önkéntes különböző tevékenységekben kell részt vegyen, amelyeket a fogadó szervezet határoz meg és amelyek a következő területeken valósulhatnak meg: kultúra, ifjúság, sport, szociális ellátás, kulturális örökség, művészetek, polgári védelem, környezetvédelem, fejlesztési együttműködés. Ezért a tevékenységért fizetést nem kap, a tevékenységgel nyereséget nem termel, és teljes munkaidejében dolgozik az adott időszak alatt (6 óra naponta)

Minden olyan személy, aki részt vett az EVS programban jogosult a Youthpass bizonyítványra, amely ismerteti és igazolja az informális tanulás során szerzett tapasztalatokat. Ennek a bizonyítványnak egységes a felépítése és a következő információkat tartalmazza: a résztvevő személyes adatai; a végzett tevékenységek általános leírása; valamint az önkéntes értékelése a tanultakról.

Youthpass

További információk:

www.tinact.ro és Turulmadár Ifjúsági Iroda www.turuliroda.ro

Honlapok, információk

Fontosabb honlapok az önkéntességről:

www.legyonkentes.ro

www.voluntariat.ro

www.turuliroda.ro

www.onkentes.hu

Európai Önkéntes Szolgálatról többet:

www.tinact.ro

www.voluntareuropean.ro

További Információk:

Turulmadár Ifjúsági Iroda

Sepsiszentgyörgy, Kós Károly utca 2 szám (Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség udvara), Kovászna megye

Drótposta: turuloffice@gmail.com

Honlap: www.turuliroda.ro

Turulmadár
Ifjúsági Iroda
Sepsiszentgyörgy

www.turuliroda.ro

támogatóink

DG Educație și cultură

Programul Tineret în acțiune

Sepsiszentgyörgy
Városi Tanácsa

Kovácszna
Megyei Tanácsa

autoritatea națională
pentru sport și tineret

**COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

Alapította az RMDSZ

partnereink

2010

www.turuliroda.ro